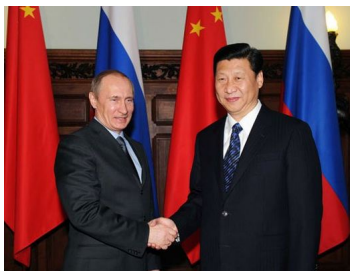

Светске централне банке окрећу леђа долару. Укупни обим светских девизних резерви почео је да се смањује. Таква тенденција ће повући за собом смањење потражње за обвезницама САД и ЕУ. Под ударом ће се наћи привреде развијених западних земаља. Међутим, долар ће ипак остати доминантна валута.

Интересовање светских централних банака за долар, које се могло видети последњих 100 година, завршава се. Укупни обим светских девизних резерви смањено се за 400 милијарди долара и сада износи 11,6 трилиона. Рекорд је забележен прошлог августа и износио је 12,03 трилиона долара, наводи „Блумберг“. Централне банке земаља у развоју почеле су да сакупљају девизне резерве након азијске финансијске кризе са краја '90-их година прошлог века, са циљем заштите унутрашњег тржишта у периоду ограниченог приступа страном капиталу.

Највише девизних резерви поседују Кина, Јапан, Саудијска Арабија, Швајцарска, Бразил и Русија. Кина, која поседује највише светских резерви, смањила је своје залихе на 3,8 трилиона долара у децембру, након што су у јуну достигле рекорних 4 трилиона долара. Међународне резерве Русије су пале за 27 одсто, на 360 милијарди долара у марту, у односу на 493,3 милијарде година дана раније. Саудијска Арабија, у тренутку наглог пада цене нафте, потрошила је 10 милијарди долара из резерви од августа месеца прошле године и на тај начин их свела на цифру од 721 милијарде долара. Залихе Бразила сада износе 371 милијарду долара.

Разлогом за одбијање светских централних банака да врше улагања у страном валути сматра се жеља земаља у развоју да компензирају одлив капитала и помогну националне валуте.

„На смањење валутних резерви највише је утицало поскупљење долара у односу на евро и друге светске валуте. Зато се делимично смањују резерве на рачун нових процена

њихове величине“, сматра главни економиста „Дојче банк“ у Русији Јарослав Лисоволик.

Други важан фактор је постала унутрашња политика централних банака да подржавају националне валуте. Како би стабилизовали њихов курс, регулатори су били принуђени да искористе сакупљене девизне резерве.

„Смањење говори о томе да се смањила и могућност привреда у развоју да сакупљају резерве на рачун трговинског салда или дотока капитала. Ако су раније тржишта у развоју сакупљала резерве како би подржале тржиште и интересовање инвеститора, сада или немају могућности или немају такав задатак“, мишљења је главни економиста „Алфа банке“ Наталија Орлова.

”Што се више смањују девизне резерве, и централне банке имају све мање могућности да стабилизују курс и принуђене су да прелазе на политику променљивог курса, што, са своје стране, повлачи за собом већу нестабилност на девизном тржишту“, упозорава Лисоволик.

На одлуку да се смањи обим резерви утицала је несигурност око монетерне политике САД. Пре свега, ови фактори ће утицати на повећање нестабилности економија у развоју. У будућности то може повући за собом смањење потражње за америчким и европским обвезницама, што би могло да има негативан утицај на раст западних економија.

Долар је протекле године ојачао позицију доминантне валуте у свету. Према проценама ММФ-а, удео долара у светским резервама повећао се до петогодишњег максимума — 63 одсто, док је удео европске валуте пао до минимума од 2002. године — 22 одсто.

На повећање инвестиционе привлачности долара у значајној мери је утицао пад курса евра и спорна политика Европске централне банке према програму квантитативног попуштања.

Програм који је покренут у мају ове године предвиђа откуп европских државних обвезница у вредности од 1,14 трилиона евра до септембра 2016. године.

Већ крајем 2015. године, евро се може изједначити са доларом, сматра аналитичар „Дојче банк“. Од почетка ове године, долар је према еврџ ојачао за 12 одсто, а у поређењу са 2014. годином за 27 одсто. Евро је 16. марта пао до дванаестогодишњег минимума и износио 1,0458 долара.

Раст курса долара може имати катастрофалне последице за транснационалне компаније, чија профитабилност зависи од продаје у иностранству. Губитке су већ пријавиле неке компаније, као што су „Тифани“ и „Оракл“.

(Спутњик)